

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; nočice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za tuzemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2304.

Napeto pričakovanje seje fin. odbora

Bojazen pred razpravo o volilnem terorju. — Neugoden položaj vlade. — Davidovičevci v zadrugi. — Klerikalna rezerva za radikale. — Posvetovanje radikalnih ministrov.

— Beograd, 4. avgusta. Za danes popoldne je sklicana plenarna seja finančnega odbora. Za sejo vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje, ker se v opozicijskih krogih že več dni naglašalo, da bo opozicija izkoristila to priliko in načela debato o volilnem terorju, ki ga izvaja vlada. Splošno se domneva, da bo prišla vlada v finančnem odboru v zelo mučen položaj. Po dogodkih zadnjih dni se da sklepati, da bodo pašičevci nastopili proti vladi a tudi demokratični člani finančnega odbora zatrjujejo, da bodo skupno z opozicijo obsodili teror, ki ga izvajajo radikali. Ker je tudi predsednik finančnega odbora dr. Radonič na vlado radi znanih mahinacij proti njegovi kandidaturi v Subotici zelo ogorčen, ni izključeno, da pride na današnji seji do senzacionalnih dogodkov. Pač pa se zatrjuje, da bodo nastopili v obrambo vlade slovenski klerikalci, ki bodo tako prvič javno dokumentirali svoje zavezništvo z vladnimi radikali. Davidovičevci so zelo rezervirani, ker jih

spravlja eventualna debata o vladnem terorju v skrajno mučen položaj. Po zadnjem sporazumu z Veljo Vukičevićem, ki je pristal na izpolnitev vseh demokratičnih zahtev, ne morejo odkrito nastopiti proti vladi prav tako pa tudi ne morejo zagovarjati volilnega nasilja, proti kateremu so se doslej vedno borili.

Danes popoldne so imeli radikalni ministri daljše posvetovanje z ministrskim predsednikom g. Vukičevićem. Razpravljali so o popoldanski seji finančnega odbora in o korakih, ki naj jih ukrenejo, da se umaknejo eventualnim nepravilnostim. Opoldne so se razširile vesti, da bo seja bržkone v zadnjem trenutku odročena. Če pa se bo vršila, se je ne bo udeležil noben aktiven član vlade. V političnih krogih se komentira to kot jasen znak, da vlada v finančnem odboru kljub klerikalni podpori nima zanesljive večine in opore. Zato vlada za popoldansko sejo veliko zanimanje.

Vedno nove pritožbe radi volilnega terorja

Intervencije Joce Jovanovića pri ministrskem predsedniku in komandantu žandarmerije. — Ogorčena izjava Nastasa Petrovića. — Sarajevska policija in novinarji. — Mučen položaj Davidovičevcev. — Fotografije kot dokazni material.

— Beograd, 4. avgusta. Kljub ponovnim zahtevom ministrskega predsednika g. Vukičevića in obljubam zunanega ministra g. dr. Marinkovića, da bodo volilna nasilja prenehala, se od dneva do dneva množe pritožbe, da policijske oblasti terorja ne le niso prekinile, ampak ga še poostreje. Zlasti se pritožujejo nad nasilji pašičevci, radičevci in zemljoradniki. Predsednik zemljoradniške stranke Joca Jovanović je v zadnjih dneh in tudi danes ponovno interveniral pri ministrskem predsedniku, kateremu je navedel večje število konkretnih primerov, kako politični uradniki in žandarmerija nastopajo v Bosni proti pristašem zemljoradniške stranke. S posebnim brzojavo se je obrnil tudi na Ljubo Davidovića, ki se muči v Sarajevu, in ga pozval, naj podpre njegovo akcijo proti volilnemu terorju. G. Joca Jovanović se je pisмено obrnil tudi na komandanta žandarmerije generala Tomića, pri katerem je protestiral proti temu, da posega v volilno borbo tudi žandarmerija. Pašičevski voditelj Nastasa Petrović je dal včeraj novinarjem daljšo izjavo, v kateri naglašalo, da je preživel že mnogo političnih borb, da pa še ne pomni takega terorja, kakor se izvaja sedaj.

Iz Sarajeva poročajo, da so bili sarajevski novinarji poklicani na policijo, kjer so jih posvarili, naj ne razširjajo »neresničnih vesti« o neuspehi vladnega kandidata dr. Laze Markovića. Novinarji so proti takim grozjenjam protestirali in vložili potom Novinarskega združenja protest na notranje ministrstvo.

Vesti o terorju, nad katerim se pritožujejo tudi pristaši Davidovičeve stranke, so silno mučne tudi za demokratske ministre. Zunanji minister dr. Marinković je pristal, ki so se prišli včeraj k njemu pritoževati, izjavil, da je vlada odločno proti nasilju in da gre v vseh slučajih le za samovoljno posameznih organov, ki bodo pozvani na odgovor (seveda še le po volitvah! Op. ured.).

Zanimivo je, da so vse opozicijske stranke sklenile, da ne bodo več vlagale protestov radi volilnega nasilja pri vladi. Pač pa so si vsi poslanci in agitatorji, ki so na volilni agitaciji, vzeli s seboj fotografije, da na licu mesta vsak incident fotografirajo. Vse te fotografije bodo zbrali in po volitvah v skupščini vložili obtožbo proti notranjemu ministru, ki jo bodo podprli s temi fotografijami.

Zadnja seja razorožitvene konference

— Ženeva, 4. avgusta. Danes popoldne se sestane razorožitvena konferenca k plenarni seji, ki je bila prvotno določena že za pretekli ponedeljek, a na željo ameriške delegacije odročena za par dni, da je imela na ta način ameriška vlada priliko, da zavzame definitivno svoje stališče k najnovejšim angleškim predlogom. V zvezi z današnjo plenarno sejo se je vršilo sinoči pozno v noč trajajoče posvetovanje voditeljev vseh treh delegacij. Kakor poročajo današnji listi, so razpravljali o programu današnje plenarne seje v poučenih krogih se zatrjuje, da tudi na tem sestanku ni prišlo do sporazuma in da bo konferenca z današnjo plenarno sejo bržkone zaključena, ne da bi bil dosežen kak pozitiven rezultat.

RADIKALNA LISTA V MARI-BORSKEM OKROŽJU

Maribor, 4. avgusta. Ker so klerikalci prehiteli mariborske radikale pri sestavi kandidatne liste in radi tega ni prišlo do skupnega nastopa, so sedaj radikali v Mariboru postavili svojo lastno listo, na kateri kandidirajo tudi bivšega narodnega socialista in sedanjega davidovičevca prof. dr. Pečovnika. Listo hočejo proglasiti kot uradniško listo, ker si pod radikalno firmo sprčo splošnega nerazpoloženja napram radikalom ne upajo nastopiti; kljub temu pa bo nosilec liste odvetnik dr. Ravnik, ki je bil nedavno od odvetniške zbornice za 1 mesec suspendiran.

Kartel tekstilne industrije

— Beograd, 4. avgusta. Med glavnimi podjetji naše tekstilne industrije se vrše že dalj časa pogajanja o ustanovitvi kartela, ki naj bi združili vse tekstilne industrije v naši državi. Takih podjetij raznih tekstilnih panog imamo preko 200, a so dosežki le slabo organizirani ali pa sploh ne. Zato tudi ne morejo prav uspevati in hudo trpe zlasti pod močno inozemsko konkurenco. Naloga nove zveze bo, da domačo tekstilno industrijo zaščiti in okrepi. Pogajanja so že tako uspešna, da je pričakovati ustanovitve kartela v najkrajšem času. (Ako bo novi kartel stremel za tem, da našo tekstilno industrijo dvigne in modernizira ter na ta način zboljša in poceni produkcijo, bo našemu gospodarstvu lahko mnogo koristilo in ga bo tudi prebivalstvo pozdravilo. Bojimo pa se, da bo poskušal zboljšati situacijo tekstilne industrije le s povišanjem uvozne carine, kar bi obloke, ki je v Jugoslaviji že itak neznosno draga, le še bolj podražilo. V tem primeru bodo stremiljenja novega kartela naletela na upravičen odpor vse javnosti. Op. ured.).

ODLIČEN FRANCOSKI GOST

— Beograd, 4. avgusta. Prihodnje dni doje v Beograd velik prijatelj našega naroda in vodja parlamentarne frakcije republikanske demokratske zajednice v francoskem parlamentu Louis Maren, ki ostane več tednov v Jugoslaviji, kjer bo poleg geografskih študij proučeval tudi naše politične in gospodarske prilike.

Protest velesil na Dunaju

Medzavezniška vojna kontrolna komisija zahteva razpust dunajske občinske straže. — Brezuspješna pogajanja med vlado in dunajskim županom.

— Dunaj, 4. avgusta. Dunajski občinski svet je na svoji sobotni pozno v noč trajajoči seji sprejel predlog socialnih demokratov, da se proglasi občinska straža, ustanovljena za časa dunajskih nemirov, za stalno institucijo. Sprejet je bil tudi predlog, glasom katerega lahko župan v slučaju potrebe pritegne vse mestne uslužbenke za opravljanje službe občinske straže. V političnih krogih je izzval ta sklep obširne komentarije. Krščanski socialisti naglašajo, da bo imel ta sklep za posledico intervencijo velesil, ker je ustanovitev občinske straže, ki se s sobotnim sklepom lahko vsak hip pomnoži na 35.000 mož, v očistem nasprotju z določbami mirovne pogodbe.

— Dunaj, 4. avgusta. Vprašanje dunajske občinske straže stoji ta teden v ospredju političnega zanimanja. Socialni demokratje vztrajajo pri sklepu socialistične večine dunajskega občinskega sveta, glasom katerega je proglašena občinska straža

za stalno institucijo. Ostale parlamentarne stranke, zlasti pa vlada izražajo bojazen, da bi lahko rodilo ustanovitev stalne straže mednarodne posledice, ker ni dvoma, da je ta ustanovitev v nasprotju z določbami mirovni pogodbe glede razorožitve. Med predsednikom avstrijske vlade dr. Seiphom in dunajskim županom dr. Seltzom so se včeraj pričela pogajanja v svrhu znižanja staleža občinske straže na minimum, s čimer bi ta institucija izgubila značaj stalnosti. Socialisti pa to zahtevo odločno odklanjajo, tako da so ostala pogajanja doslej brezuspješna.

— Pariz, 4. avgusta. Medzavezniška kontrolna komisija je poslala danes avstrijski vladi posebno noto, v kateri zahteva razpust dunajske občinske straže. Konferenca velesilnikov se s to zadevo dosel še ni bavila, bo pa tudi s svoje strani podvelja pri dunajski vladi demaršo, če bo ostala intervencija vojne kontrolne komisije brezuspješna.

Vodja hrv. federalistov o volilnih izglelih

Nazadovanje radičevcev — Velika volilna abstinencija. — Samozavest hrvatskih federalistov. — Porast SDS na račun radiklov in radičevcev. — Izgledi vladnih strank.

— Beograd, 4. avgusta. Danes je došel v Beograd na sejo finančnega odbora vodja hrvatskih federalistov dr. Bazala. V razgovoru z našim dopisnikom je zatrjeval, da radičevci povsod izgubljajo na terenu. Po cele organizacije zapuščajo stranko in prestopajo v druge stranke. Nezadovoljstvo radičevcev se bo pri volitvah zlasti dokumentiralo z nenavadno veliko abstinencijo, ki se kaže tudi že na vseh dosedanjih shodih Radičeve stranke. Hrvatski blok upa, da bo izšel iz volitev znatno ojačen. Pridobil bo zlasti južni Dalmaciji in Slavoniji. V Zagrebu je zmagala hrvatskega bloga popolnoma sigurna, tako pri občinskih kakor pri skupščinskih volitvah.

Grški zunanji minister o balkanskem paktu

— Atene, 4. avgusta. Grški zunanji minister Mihalokopulos je imel te dni na nekem banketu političen govor, v katerem se je med drugim dotaknil tudi razmer na Balkanu. Pred vsem je naglasil, da želi Grčija miru, ki temelji na mirovni pogodbi. Grčija je že ponovno pokazala, da spoštuje mednarodne pogodbe, dase ji marsikje škodujejo, zahteva pa, da jih spoštujejo tudi drugi in da priznava Grčiji to, ker je s temi pogodbami pridobila. Vlada si prizadeva, da ustvari dobre odnose z vsemi državami, tudi z onimi, proti katerim se je doslej borila. Govorec o balkanskem paktu, je naglasil, da je nemogoče, da bi ne imele za to vprašanje interese one države, katerih se pred vsem tiče, to so Grčija, Jugoslavija, Albanija, Turčija, Bolgarija in Rumunija. Vendar pa bi bilo izredno težavno podrediti skupnemu paktu interese vseh teh držav, ki se v marsičem ne krijejo. Politika realnosti zahteva, da se osnujejo pakti, ki bi mnogo bolj odgovarjali današnjim potrebam.

Ministri na Bledu

— Bled, 4. avgusta. Danes popoldne doje na Bled minister za trgovino dr. Spaho, ki bo jutri dopoldne sprejel na dvoru v avdienci. Prometni minister general Miloslavjevič se je včeraj jutraj vrnil z Bleda v Beograd in odpotuje v prihodnjih dneh v južno Srbijo na agitacijsko turnejo. Za jutri se pričakuje na Bledu tudi prihod finančnega ministra dr. Bogdana Markovića, ki je včeraj došel v Rožakovo Slatino, kjer je dalje časa biva njegova rodbina. Prihod ministrskega predsednika z. Vukičevića se pričakuje šele koncem tega tedna.

LIKVIDIRAN AVSTRIJSKO-RUSKI KONFLIKT

— Dunaj, 3. avgusta. Včeraj je bila izročena ruskemu poslanstvu bivša ruska cerkev v Reissnerstrasse, ki jo je zgradilo že pred vojno rusko poslanstvo. Ker so boljševiki zaplenili poslopje avstrijskega poslanstva v Moskvi, je tudi avstrijska vlada zaplenila ves inventar ruskega poslanstva ter tudi omenjeno cerkev. Sedaj pa je bil dosežen med avstrijsko in sovjetsko vlado v tem vprašanju sporazum in je sovjetska vlada dala avstrijskemu poslanstvu v Moskvi na razpolago novo poslopje, zato je tudi avstrijska vlada vrnila ruske poslanstvo vse zaplenjene predmete, tako da je ta spor sedaj definitivno likvidiran.

Ameriški finančni minister v Dalmaciji

— Split, 4. avgusta. Včeraj je došel semkaj na luksuzni jahti finančni minister Zorinjenih držav Mellon v spremstvu 10 uglednih ameriških finančnikov in politikov. Ugledni ameriški gostje nameravajo dalje časa ostati na našem Primorju in bodo posetili vse večje kraje ob dalmatinski obali.

KRIZA V VODSTVU NARODNE BANKE

— Beograd, 4. avgusta. Kakor se doznava, je podguverner in namestnik guvernerja Narodne banke dr. Dragotin Protić podal ostavko na svoje mesto. Domneva se, da je ta ostavka protest proti zavlačevanju potrditve novoizvoljenega guvernerja s strani vlade. Vest o ostavki dr. Protića je napravila v bančnih in borznih krogih globok vtis.

Velika vročina po vsej državi

Po vsej državi vlada že nekaj dni silna vročina. Po meteoroloških podatkih prekorači temperatura jutraj 20° in dnevni maksimum se kreva med 30 in 36 stopinjami. Vročina je tem neznosnejša, ker ni vetra. Poslednje dni tudi deževalo ni nikjer in nevarnost suše je povsod velika. Včeraj se je pritisk barometra malo spremenil. Padel je v Bosni, v dalmatinskem Primorju je neizpremenjen, drugod se je pa neznatno dvignil. Zračni tlak v Zagrebu je včeraj jutraj znašal 736,6, v Beogradu 762,9, v Sarajevu 763,4, v Ljubljani 764,4, v Crikvenici 763,2 in v Splitu 762,7 mm. Jutranje temperature so povsod zrastle za 1—3 stopinje, le v Sloveniji in Liki so neizpremenjene. Ob 8. so se kretale med 21 in 28 stopinjami. V Zagrebu je toploter kazal 25, v Beogradu 28, v Sarajevu 23, v Ljubljani 21, v Crikvenici 23 in v Splitu 28 stopinj. V Zagrebu je včeraj temperatura narasla v petih urah za 9 stopinj. Maksimalne temperature so se kretale med 31 in 36 stopinjami.

Včerašnji maksimum v Zagrebu je bil 34,7 stop., v Beogradu 36, v Sarajevu 35, v Ljubljani 31, v Crikvenici 32 in v Splitu 35 stopinj. Jutro je bilo povsod jasno. V dalmatinskem Primorju malo oblačno. Vetrov ni in tudi morje je mirno.

Restavracija „Zvezda“

Ljubljana.

Vljudno naznanjava slavnemu občinstvu in p. n. gostom, da sva restavracijski obrat, katerega je vodil eno leto g. Vuletin, prevzela zopet sama, ter se p. n. občinstvu najtopleje priporočava.

Dnevno koncert, dobra topla in mrzla jedila, izborna pijača ter prvo vrstna potrežba.

Fran in Roza Krapež.

Ljubljanski drobiž

Kratko potovanje dveh mladih Robinzoncev med zamorci. — Tatvine perila v Šiški.

V spremstvu obmejnega stražnika sta se vrnila danes v Ljubljano dva mlada dečka, ki sta hotela na vsak način priti v blaženo Italijo, in ako bi jima ne bilo vse tamkaj, naprej čez morje med »zamorci«, kakor sta dejala. Avanturista, ki pa nista prišla daleč, sta dva krepka Šiškarja, ključavničarski vajenec Moric R. ter dijaček Stanko P. Sanjarila sta že mesece o eksotičnih deželah, najbolj pa so ju mikale sveže fige, ki sta jih videla v košari branjeve Micke v Šiški.

V nedeljo sta se končno odločila za potovanje v neznane dežele. Sredstva za prvo silo sta zbrala kmalu na dokaj originalen način. Moric je snel iz omare svojo novo obleko in jo prodal za 150 Din, nakar sta odšla. Poslovila se seveda nista od nikogar, le Moric je napisal materi na listek, da odhaja in da si je za odhodnico skuhal kar sam dvoje jajc.

Dečka sta hodila nekaj časa peš in pila pokalice, na Brezovici pa sta sedla v vlak in se potegnili do Rakeka. Od tam sta hodila po raznih potih proti italijanski meji in se končno, ne da bi ju prej kdo ustavljaj, znašla v Postojni. Tamkaj šele so ju prišli fašisti in oba vtačili v zapor. Naslednji dan so mlada Robinzona izročili našim oblastim, ki so ju v spremstvu ekspedirali v Ljubljano ter izročili staršem.

Včasih so tatovi po Ljubljani kradli le suho perilo, ki so ga poiskali, ko se je sušilo na vrtovih, dvoriščih ali celo pod streho. Danes pa drzni umovniki ne zamejavajo nobene prilike, da ne bi pokradli tudi namočenega perila iz škafov. Včeraj ponoči se je utihotal tak tat perila na dvorišče hiše št. 44 na Masarykovi cesti ter pobral Amaliji Marinko za 405 Din raznega perila. Tatvino je Marinkova opazila že zgodaj jutraj. Kmalu pa je uvidela, da ni oškodovana sama. Čez čas je prihitela na dvorišče tudi tam stanujoča njena sestra Ana Okrapa, ki je povedala, da ji je tat odnesel za 750 Din vrednosti mokrega perila, in sicer moških srajc, spodnjih hlač, robcev, ženskih srajc, več bluz itd. Obe ženski sta tatvino takoj prijavili na policijski stražnici v Šiški. Policija je uvedla natanko preiskavo, ker se domneva, da se v Šiški neke skrivajo lopovski družba, ki se bavi s sličnimi tatvinami.

Borzna poročila

LJUBLJANSKE BORZE.

Devize: V oklepajih zaključki: Berlin 133.53 denar. Curih 10.935—10.965 (10.95), Dunaj 7.9915—8.0215 (8.0065), London 275.8 do 276.6 (276.2), Newyork 56.7—56.9 (56.8), Praga 168.2—169 (168.6), Milan 308.125 do 310.125 (309.125).

Efekt: Celjska posojilnica 197, 199, Ljubljanska Kreditna 145 denar. Praštediona 850 denar. Kreditni zavod 160 denar. Savbna družba 55 denar. Sešir 104 denar.

Lesni trg: Tedenca neizpremenjena. Zaključeno 1 vagon desk paralelnih, ostrorobnih, oceljenih I. II. II. franko vagon meja po 530. Iščajo se hrastovi pragi in borovi jamski les.

Deželni pridelki. Tendencja mirna. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Efekt: 7 odst. posojilo 1921 84, in pol do 85 in četrt, Hipotekarna banka 55 in pol do 56 in pol, Ljubljanska kreditna 145 do 150, Praštediona 850 do 855, Trboveljska 455—470, Vevče 135—142 in pol.

Devize: London 275.80—276.60, Newyork 56.70—56.90, Pariz 222 in četrt do 224 in četrt, Milan 308.5—310.5, Curih 1093.5 do 1096.5, Amsterdam 227.6—228.2. Berlin 1351.8—1354.8, Dunaj 799—802, Praga 168.2 do 169.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.175, Pariz 20.375, Milan 28.23, London 25.20375, Newyork 516.935, Praga 15.37, Berlin 123.45. Tržišče borze danes ni bilo odprto.

Klerikalna skrb za kronske penzioniste

Zakaj starovpokojeanci niso bili prevedeni že ob sprejemu uradniškega zakona. — Težkoče in zavlačevanje pri sedanjih predvabah. — Mesto zvišanja pokojnin, novi davčni odtegljaji.

Po načrtu uradniškega zakona, ki ga je izdelal svojačasno posl. Reiser v dogovoru s organizacijami državnih nameščencev, bi se imeli kronski vpokojeanci že v uveljavljanju nove uradniške pragmatike takoj prevesti na dinarske pokojnine. Toda homogeni radikalni režim l. 1923, ki so ga podpirali klerikalci na podlagi znanega Markovega protokola, je to določbo črtal iz prvotnega načrta in znano je, da so se tedaj predvsem zaradi tega absentevale v Narodni skupščini vse stranke od glasovanja za uradniški zakon v izpremenjeni obliki, kakor so ga predložili radikalci. V skušnji so tedaj ostali izmed opozicijskih strank le klerikalci, da bi v slučaju potrebe omogočili kvorum, ker je obstajala bojazen, da radikalci niti v lastnih vrstah ne bodo spravili dovolj glasov skupaj za nekatero nesocialne določbe uradniškega zakona, ki so bile ustavljene vanj proti volji uradniških stanovskih organizacij.

Tako so po krivdi radikalov in klerikalcev ostali kronski vpokojeanci neprevedeni.

Letos je sicer vlada popravila v novem finančnem zakonu kronskim vpokojemcem takrat prizadeto krivico z določbo, po kateri se lahko prevedejo na dinarske pokojnine, ker je o budi kronskih vpokojeencev že vse kričalo in ni bilo mogoče ureditve te zadeve še dalje odlašati.

Pred vojno je izšla tudi uredba o prevedbi kronskih vpokojeencev na dinarske. Kdor pa misli, da bodo ti vpokojeanci začeli takoj prejemati povzane pokojnine, se seveda moti. Izdana uredba je v marsičem nejasna in prizadeti uradi še niso dobili nobenih navodil in tako tudi nobenih avtentičnih interpretacij. Dosedanje kronske pokojnine namreč ne bodo enostavno prevedene v dinarske, temveč nanovo preračunane po čl. 4. izdane uredbe na podlagi zadnje plače pred vpokojitvijo, ki bo preračunana na dinarsko. — *Kronske plače bodo torej naknadno prevedene na dinarske in na podlagi tega šele preračunane dinarske pokojnine. Isto velja tudi za preskrbnino vdov in sirot.* Vsi kronski vpokojeanci morajo prej šele naprositi pristojno ministrstvo za ureditev svoje pokojnine.

Kakor je iz navedenega razvidno, bo torej še precej dolgo časa trajalo, da bodo prišli kronski vpokojeanci do po-

večanih pokojnin, ki postajajo spricho znanega beogradskega birokratizma in z ozirom na to, da se v ministrstvih pred volitvami s takimi «malenkostmi» nič kaj radi ne bavijo, za mnoge starejše iluzorne.

To pa še ni vse. Kar je klerikalni režim kronskim vpokojemcem le obljubil, jim je na drugi strani že vnaprej zopet vzel.

Pred dnevi so namreč kronski vpokojeanci prejeli od finančne uprave plačilne listke, s katerimi terja davčna oblast od teh revežev od 1. avgusta dalje plačevanje dohodnine, invalidskega in komorskega davka, dasi njihovi dohodki ne dosegajo niti v zakonu določenega eksistenčnega minimuma.

Doslej je bila namreč v veljavi določba, sprejeta v finančnem zakonu z l. 1924/25, po kateri so bili procentualno obdavčeni samo aktivni državni nameščenci in dinarski vpokojeanci, za kronske vpokojece pa je bilo odredeno, da spadajo pod splošne davčne predpise. Z ozirom na to je veljal za kronske vpokojece eksistenčni minimum in ker so bili njihovi dohodki pod tem minimumom, niso plačevali nobenega davka od njih.

Iz novega finančnega zakona pa je klerikalna večina črtala omejenost določbo za kronske vpokojece in je nasprotno še posebej določila, da morajo vsi vpokojeanci brez razlike, ali so dinarski ali kronski, plačevati od svojih prejemkov najmanj 4 % davka in poleg tega še invalidsko ter komorsko določen.

Tako so klerikalci in radikalci opolnili kronske vpokojece pravice eksistenčnega minimuma, po kateri so bili oproščeni plačevanja davka, ako poleg pokojnine niso imeli drugih dohodkov. *Kronski vpokojeanci so sedaj še na slabšem kakor drugi z enakimi prejemki, ki se lahko sklicujejo na določbo o eksistenčnem minimumu, dočim bodo morali kronski vpokojeanci plačevati od svojih davkov od svojih majhnih pokojnin, za katere morajo šele prositi, da se prevedejo v dinarske.*

Namesto, da bi s 1. avgustom že dobili povečano pokojnino, so jim od dosedanjih prejemkov odtegnili izjemne davščine, ki so jih uvedli klerikalci in radikalci z novim finančnim zakonom z l. 1927/28. To menda dovolj označuje socialno in davčno politiko klerikalnih in radikalnih zaveznikov.

so ga izdali radičevci proti dr. Nikiču. Letak je izdal predsednik radičevske organizacije v Brodu, neki Karel Legrad, posestnik in trgovec. V letaku očita dr. Nikiču razne korupcijske zadeve in pravi tudi med drugim, da je ponujal posameznim radičevcem po 100—200.000 Din. če zapuste Radiča in se pridružijo njemu. Dr. Nikič je zaradi teh očitkov vložil tožbo. Pri včerajšnji razpravi, ki je bila sicer politično zelo zanimiva, ker se je pokazalo, da posegajo radičevci po vseh sredstvih, da bi uničili opasnega svojega nasprotnika, pa toženemu Legradu ni uspelo, da bi doprinesel dokaz resnice. Sodišče ga je zato obsodilo na radičevstvo in zanjena časti na dva meseca zapora, 1000 Din globe, 5000 Din odškodnine oklevetanemu in na povračilo stroškov. Radič istega leta ga je tožil tudi neki Martin Vragič in je tudi v tej tožbi pogorel ter bo moral sedeti povrh še mesec dni v zaporu in plačati tožitelju 2500 Din odškodnine, tako da ga stane letak poleg tiskarniških in drugih stroškov skupno 3 mesece zapora in 11.000 Din.

Zagreb ima zopet svojevrstno senzacijo. Dva vseučiliška profesorja sta si skočila v lase in si očitata plagiatstvo. Glasilo hrvatskih federalistov «Hrvat» objavlja zadnje dni v feljtonu «Hrvat» razpravo prof. dr. M. Hanžekovića, v kateri dokazuje plagiatstvo dr. Vladimira Negovanu, profesorja na visoki tehnični šoli v Zagrebu. V razpravi citira dela raznih nemških učenjakov in navaja citate, ki jih je dr. Negovan v svojem delu dobesedno prevedel, ne da bi pri tem navedel vir, marveč pušča čitatelja v mnenju, da gre za njegove lastne znanstvene ugotovitve. Izgleda pa, da ima vsa afera politično ozadje, zlasti še, ker jo iznajašajo baš sedaj pred volitvami in povrh v strankarskem glasilu. Dr. Hanžeković napoveduje še zanimivejša razkritja. No, Zagreb res ne more biti brez senzacij. Če jih ni, jih pa naredi...

V Nevesinju si je pri neki sokolski vaji zlomil nogo Sokol Svetislav Bunoza, nakar je tudi zaradi dobljenih poškodb umrl. Pokopan je bil z vsemi sokolskimi častmi na rimsko-katoliškem pokopališču v Nevesinju. Jugoslovanski Sokol mu je kmalu nato postavil v spomenu njegovo materjo in sestro lepe spomenik. Na spomeniku je bilo poleg drugega tudi omenjeno, da mu je spomenik postavil Jugoslovanski Sokol.

Od odkritja spomenika je preteklo že leto in pol. Brat ponesrečenega Sokola Bunoza je pa pred dnevi odšel na pokopališče in tam porušil spomenik na grobu. Izjavil je, da je spomenik zato uničil, ker ga je postavil Jugoslovanski Sokol in ker je to bilo na spomeniku tudi napisano.

Sport

Sportni dan v Ptuj

V nedeljo 8. t. m. se vrši v Ptuj velik sportni dan, čegar program je zelo obsežen. Najzanimivejša točka bo pač statetni tek za pokal «Marburger Zeitung». Pokal si je do sedaj enkrat priboril SK Ptuj, enkrat mariborski Rapid. Na igrišču SK Ptuj se vrši popoldne lahkoatletski miting za prvenstvo mariborske oblasti. Tekmovala se bo v naslednjih disciplinah: teka 100 m, 400 m, 200 m, 800 m, 3000 m, stafeta 4krat 100 m in olimpijska stafeta 800 × 400 × 200 × 100; daljši skoki v daljavo in višino z zaletom, skok ob palici, met kroglice in met diska. Zmagovalci v posameznih disciplinah dobe naslov okrožnega prvaka. Za prireditve vlada v vseh sportnih krogih veliko zanimanje.

Revanšna medstena tekma Maribor — Ljubljana. Kakor doznajamo, se vrši v Ljubljani revanšna medstena tekma Ljubljana — Maribor. Maribor nastopi z isto postavbo, s katero je porazil nedavno Ljubljano v razmerju 4 : 3. Ie. namesto Bertoneja, ki se je preselil v Beograd, igra Tergletz (Rapid).

Pred gostovanjem družine Maribor pred inozemstvom. Odlična habska družina I. SSK Maribor se pogaja za gostovanje v Sofiji. Pogajanja potekajo baže ugodno in odide družina v najkrajšem času na turnejo. Upamo, da nas bo v inozemstvu dostojno zastopala.

Velike internacionalne motociklistične dirke v Zagrebu. V nedeljo 7. t. m. se vrše na dirkališču Črnomercu pri Zagrebu velike

mednarodne motociklistične dirke, za katere vlada izredno zanimanje. Dosedaj se je prijavilo 17 inozemskih dirkačev, med njimi elita dunajskih, grških, praških in budimpeštanskih vozačev. Od Slovencev se dirke udeležijo edino Baumann iz Maribora.

Dohodki tekme Českoslovaška — Jugoslavija. Pri tekmi Jugoslavija — Českoslovaška v Beogradu se je inkasiralo 161.000 Din. No, kljub temu je čisti dobiček sorazmerno majhen. Češko moštvo je veljalo 55 tisoč Din, dočim so znašali potovalni stroški za sprintske in zagrebške igrače okoli 30.000 Din. Uprava igrisča Jugoslavije je zaslužila 23.000 Din. Če se odbijejo stroški za sodnika, reklamo in druge izdatke, potem je čistega dobička 35.000 Din. Ministrstvo zunanjih del je za tekmo votiralo 5000 Din. Na tekmi je bilo okoli 8000 ljudi, a vstopnic se je prodalo samo 5900.

Nekateri nogometni rezultati. Mariborski Rapid je v nedeljo porazil KAC iz Celovca z 8 : 2. Gostje niso zaslužili takega poraza, bili so Rapidu ravnopravni, vendar jim premajhno Rapidovo igrišče ni konveniralo. — Dunajski BAC je zmagal v Solunu nad tamšnjim klubom Aris 3 : 1. Avstrija (Dunaj) je v Oslu zmagala nad klubom Gjvsa 5 : 1. — Beogradska Jugoslavija je doživela v prijateljski tekmi poraz od Jedinstva v razmerju 2 : 3.

12.000 atletov na olimpijadi v Amsterdamu. Po informacijah holandskega olimpijskega odbora se udeležijo olimpijade v Amsterdamu l. 1928. 60 narodov, ki pošljejo okoli 12.000 sportnikov in telovadcev v boj. To število je rekordno.

Is LHP (službeno iz seje 1. 8.). Določil se za MO občni zbor dne 15. avgusta ob 15. uri v Mariboru. Istočasno se vrše v Mariboru sodniški izpiti prijavljenih kandidatov. Teoretični izpiti se vrše dne 15. t. m. ob 9.30 v kolodvorski restavraciji, praktični izpiti ob 11. O podrobnostih prejme komisar MO poseben dopis. — Dopis g. Peterke se vzame na znanje. — Glasom dopisa komisarja MO se dvigne zabrana sojenja g. Voglarja, ki se istosčasno poziva, da čim prej uredi stvar glede sodn. poročila. — Gg. Vondina in Dekleva se pozivata, da v najkrajšem času pošljeta sodn. poročila rezervnih tekem. Zabrana sojenja ostane še nadalje. — Praktični sodniški izpiti za Ljubljano se vrše dne 6. t. m. na igrišču Lirijske. Čas se objavi pravočasno. — Vsi klubi, ki še niso poravnali članarine, se pozivajo, da to store tekom 14. dni. — Tajnik.

SK Svoboda. V petek, dne 5. t. m. trening na dva gola. Ob 6. en četrt morajo biti na našem igrišču igralci: Starčnik, Hariš, Novak, Potrto, Gabrček, Sušnik, Breznik, Jesenko, Kovač st., Seme in Toplišek; Kolesar, Papler, Grmek, Kozamernik, Baggia, Krašovec, Tasotti, Zajec, Šušteršič, Boncelj, Kovač ml., Seme ml., Skapin, Kavčič in Simonič. Točnost naj se upošteva! — Načelnik.

Izpred sodišča

PUSTOLOVEC PRED SODIŠČEM.

Dva paznika sta privlekla visokega, slokega, uklenjenega eleganca, ki se je galantno priklonil pred senatom in mrko zroč pred se postulal obtožnico.

Pustolovec je rojen Črnogorec in navaja, da je po poklicu medicinar.

Obtožnica ga dolži, da je letos maja po Ljubljani manipuliral z ordinacijskimi listki bolniške blagajne.

Na nepojasnen način je dobil neke deset ordinacijskih listkov oziroma tiskovin, kakršne izstavlja blagajna svojim članom, da zamorejo z njimi dvigniti v lekarni predpisano zdravilo. Pustolovec Nimančič se je s temi listki okoristil in jemal po različnih ljubljanskih lekarnah kafele, a osebno arheol ter je tako osleparil kakih osem lekarnarjev.

Dalje v dveh slučajih ni plačal v Ljubljani, a enkrat v Mariboru prenočišča. V Mariboru je odnesel nekemu stanovalcu palico, s katero je odromal po svetu, a v Celju si je še prisvojil aktivno nekega hotelskega gosta. — Skupna škoda znaša 1600 Din.

V Ljubljani je v par hotelih vpisal v zglasilnico napačne rojstne podatke.

Nimančič je bil večkrat v neki tukajšnji kavarni, kjer so si ga osebno zapomnili natakariji, katere je po nepotrebnem šikaniral, menda zato, da jim je ostal v spominu in so si ga bolj zapomnili.

Ordinacijske listke je kar v kavarni pisal in uslužbenici so seveda to opazili, osebno si je zapomnil plačilni natakari tiskovine, ki so ležale po mizi.

Pustolovec je vse tajil, dejal je, da ne pozna nobenega ljubljanskega magistra farmacije, da ni bil v nobeni lekarni, da ga gospodje v lekarnah zamenjajo z drugim človekom. Ko je to trdil pred nekim lekarnarjem pri sodišču, je predsednik se enkrat vprašal lekarnarja, če ga pozna, in le-ta je emehljaje dejal, da mu je bilo čast seznaniti se z Nimančičem v lekarni.

Stojte, molite se, je dejal pustolovec, dvignil svojo nežno belo roko in začel govoriti. Zvijal se je na razne načine ter iskal l. hoda, a ni ga našel. Trdil je, da ga neki lekarnar zamenjava, da ga pozna samo s ceste, kjer sta enkrat zadel skupaj s kolesom, na katerem je lekarnar sedel.

Nimančič je govoril in govoril, sodniki so molčali in ga poslušali ter čakali, da pridejo tudi sami do besede, ki bo odločilna.

Potem je predsednik prebral brzojavno

poročilo iz Beograda, ki slika Nimančiča kot človeka, ki je na zelo slabem glasu, ki je naveden goljuf in je bil radi vlačuganja že večkrat kaznovan ter je radi ponovne tatvine sedel že pol leta.

»Ne uničite mi eksistence! je napovedal dejal in se s priučenim gesto vsedel skrušen na zatožni klopi.

Sodni dvor je obsodil Nimančiča na 6 mesecev težke ječe.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 4. avgusta 1927; katoličani: Dominik; pravoslavni: 22. julija, Mar. Mag.

Jutri: Petek, 5. avgusta, 1927; katoličani: Snežna G.; pravoslavni: 28. julija, Profil.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta; Trukoczy, mestni trg.

Jutri: Bohinec, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Prosveta

— Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo «Ljubljanski Zvon». Letna naročnina 40.— Din. 7. in 8. zvezek izideta v prihodnjih dneh. Vsebinska glasbenega dela: J. Pavčič «Na Krki», moški zbor, dr. B. Širota: «Vi umirate», mešan zbor, A. Dolinar «Mavrica», mešan zbor, V. Mirk «Zvezde ugašajo» mešan zbor. Vsebinska glasbeno književne priloge: Pesmi Cv. Golarja, Fr. Koritnika, I. Albrechta in Vl. Kapusa. Konec dr. Mantuanjeve glasbene zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev, dr. Širolin govor v spomin skladatelju Vilku Novaku. Običajne rubrike. — Pevska društva in pevci ter prijatelji glasbe, naročite se na «Zbore»!

Gospodarstvo

—g Zagrebški Zbor. Na letošnjem jesenskem velikem sejmu od 28. VIII. — 5. IX. v Zagrebu bodo večje svetovne tvornice razstavile najnovejše modele plugov, poljedelskih in gospodarskih strojev. Stroji bodo razstavljeni v pogonu. Uprava Zagrebškega Zbora do letos tudi izpopolnila gospodarski oddelek Zbora z razstavno mlekarkarstva in semenarstva. Tvornice bodo razstavile vse moderne naprave za mlekarkarstvo, mlekarske zadržke pa vse produkte, ki bodo prikazovali stanje domačega mlekarkarstva. Saj ima mlekarkarstvo največ pogojev za razvoj v našem gospodarstvu. V oddečku za semenarstvo bodo razstavljene vse vrste semen in tudi sredstva za pokončavanje semenskih škodljivcev. Razširjen bo tudi oddelek za umetna gnojila.

—g Dobava premoza za centralno kurjavo Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani je ponovno razpisana v št. 81 «Uradnega lista» z dne 30. julija t. l., na kar opozarjamo vse zainteresirane.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. avgusta t. l. po nudi glede dobave smirkovega platna in 80.000 kg živega apna; do 9. avgusta t. l. glede dobave 1 bakrene krpne plošče in žičnih vrvi; do 12. avgusta t. l. glede dobave platna, motovoa, usnja, 3000 komadov brezovih metel brez držejev, 8000 škaflice vžigalic, steklenega papirja, gladilnega platna, sidla, globus-paste, signalnih šip, urila, glicerina in spirita. Pogoji so na vpraš. gled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Zabuškovi pri Celju sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portlandcimenta. — Direkcija državnega rudnika v Kanjnu sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 Balat-jermenja; do 15. avgusta t. l. pa glede dobave 1500 m žičnih vrvi. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 15. avgusta t. l. po nudi glede dobave 1 centrifugalne sesalke.

Dogovore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Hugo Bettauer:

23

Najlepša žena sveta

— Kaj naj to pomeni? To je pač dovolj enostavno. Debelušasti Američan ti bo pač stavil ponudbo, ali te hoče poročiti ali pa mu naj postane ljubica. V tem primeru bi ga vrigel čez stopnice, ne da bi se ustavil še le na onstran ceste. Če pa gre za resno ponudbo zakon...

Franci se je krivila od smeha in solze so ji zalile oči, tako da so debele kaplje rosile cvetlice, ki jih je imela pred sabo.

— Mister Holme, pa mene poročil! Ali pa hotel imeti z menoj odnošaje? Tako smešna misel! Ti, ne misli tako. Vem, da me noče žaliti, saj je fin in dober gospod. Morda pa ima zame kako mesto v Ameriki? Ti, to bi bilo nekaj, veš, saj na Dunaju mi že dolgo več ne ugaja. Prav rada bi šla od tod.

— In jaz? Je zagodrnjal Rolif.

Ti? Ti si možki in umetnik ter lahko greš kamor te je volja. Saj tudi lahko greš v Ameriko in zaslužiš tam mnogo denarja.

— Dobro, in potem se kar tam poročiva.

Franci je postala zopet resna in je je odrinila njegovo roko, s katero jo je skušal objeti.

— Ne bilo bi izključeno, Rolif, toda bolje bo, da si take misli izločiš iz glave. Ali ti moram vedno zopet pridigati: Imam te rada, celo zelo rada, toda o ljubezni ne more biti govora. Nikdar se nisem ljubila nikogar, kakor mora ljubiti ženska moža, toda to vem, da je to povsem nekaj drugega, kakor pa prijateljstvo, ki ga gojim do tebe. Sedaj pa poidi, delo imaš, jaz pa se moram pripraviti za ameriški obisk in malo popraviti. Ti, pa če bi mi res stavil kako tako ponudbo glede možitve, veš, morala bi se mu v obraz zasmejati in ti bi mi bilo žal, ker je res dober in fin človek.

Ob štirih popoldne je zavozil pred najemniško kasarno velik, modern avto. Med vriskanjem predmestne mladine se je skobacal iz krasnega avtomobila Fred Holme. Med gručo otrok je stopil v vežo, od koder mu je udarjal v nos nejasen vzdih, mešanica vseh mogočih izvorov, kakoršne pač najdemo po vseh takih zatohlih poslopih. Sopihajoč se je vzpenjal po ozkih stop-

nica proti tretjemu nadstropju, kjer je stanovala Franci Lehner.

Fatty je bil v veliki zadregi, kakor se nikdar v svojem življenju in kakoršna je pri Američanu nekaj povsem ne navadnega. Tudi Franci je naravnost žarela od zadrege.

Najprej je nemo sedel na ponujenem stolu, si brisal potno čelo in opazoval s svojimi gibčnimi, malimi in zalitimi očmi stvari okrog sebe. Prevzela ga je globoka ginjenost.

Ali ni bil njegov položaj tak, kakoršnega najdemo čisto v skrajno neverjetnih družinskih romanih? To krasno, preprosto dekle, ljubko ko angel sredi svoje siromaštva in slabo plačanega dela. In pri tem pridna in dobra ter plemenita, kakor kaka bogata princesa. On pa, odpisanec najbogatejšega moža na svetu, sedi sedaj tu v njeni skromni sobici in naj jo z enim samim zamahom povede iz te podstrešne sobice ven v svet, v sijaj in bogastvo.

Franci je prva prekinila molk.

— Najlepša hvala za krasno, čudovito lepe rože. Napravili ste mi veliko, nezasluzeno veselje. Pisali pa ste mi o nekem predlogu in res sem že radovedna, za kaj gre.

— Rad se je odkaljšal in potem še enkrat.

— To je zelo čudna, zamotana in ne navadna zadeva, o kateri bi rad z vami razpravljaj. Morda je to najbolj čudna zadeva, ki se je sploh kedaj dogodila. Prihajam namreč k vam, da vam napravim ponudbo, namreč poročno ponudbo — ne ustrašite se, prosim, ne gre za mojo osebo, jaz s svojimi dvesto funti bi se kaj takega niti ne drznil, marveč v imenu najbogatejšega moža na svetu, ki je poleg tega še lep in zelo plemenit mož.

Franci so se širile oči in postale velike in okrogle kakor kolesa dunajskih izvoščkov. Obhajal jo je strah. Ali je ta človek morda zblaznel? Ali naj hitro poživlja Rolfu? Saj je bilo itak dogovorjeno, da mora Rolf paziti pri oknu in na prvi živžig takoj prihiteti na pomoč. Toda ne, mister Holme ni napravil utisa blaznega človeka. In sedaj je celo nežno božal njeno roko in ji začel pripovedovati in razkladati.

Pripovedoval ji je o Henry Garricku, o njegovem velikanskem bogastvu, o silnem vplivu tega komaj šestintridesetletnega moža, o gigantnem delu, in bremenu, ki sloni na njegovih ramenih, in o njegovem nenadnem hrepenenju po družici, po mladi, lepi in dobri ženi, ki bi ljubila njega in njegovo delo. Nato ji je pripovedoval, kako je prevzel mi-

sijo, da poišče za najbogatejšega moža na svetu najlepšo ženo sveta in kako jo je po raznih dogodkih in zamotanih zadevah končno iztaknil na Dunaju v osebni siromašne, a lepe šivilje lutk, Franci Lehner.

Franci, ki je strme poslušala njegovo pripovedovanje, je sedaj držala v rokah sliko Henry Garricka in motrila ostro začrtani, resni obraz z rimskim profilom in visokim, duhovitim čelom.

Omotica, vročična pijanost se je je lotevala. Zaprla je oči in v duhu gledala vrvenje neznanega velikodružabnega življenja, razkošne veselice, dragocene obleke, livrirane sluge, cvetlice, diamante, bisere. Ona kot kraljica, oboževana, občudovana in slavljena. Videla je tudi njega, svojega moža, kako jo je ponosno držal za roko, kako jo je nežno privil k sebi in ji zašepetal:

— Vse kar imam, moje bogastvo, moje življenje, razkošje vsega sveta, vse to je tvoje!

Nenadoma je zagorel v njej plamen, iz otroka je postala ženska. Ženska, ki hoče biti občudovana, ki hoče uživati življenje in lepoto, ki noče biti še naprej siromašna in lačna. Z zadnjimi silami je prožila Američanu svojo ledeno mrzlo roko:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1927.

— **Avdijence na Bledu.** Na Blej je večeraj prispel vojni ataše našega poslanstva v Rimu brigadni general Rašić, ki je bil sprejet v daljši avdijenci pri kralju.

— **Odlikovanje velikega župana dr. Baltiča.** Z oficirskim križcem častne legije je prezident francoske republike odlikoval velikega župana dr. Vilka Baltiča.

— **Vpokojitev državnih zdravnikov.** V ministrstvu za narodno zdravje se pripravljajo ukaz o vpkokjiti državnih zdravnikov. Vpokojeni bodo mnogi državni zdravniki in oblastni zdravniki, ki so izpolnili zakonito službeno dobo.

— **Privatni izpiti na srednjih šolah.** Konec meseca avgusta se po naredbi prosvetnega ministrstva pričnejo privatni izpiti na srednjih šolah. Obenem polagajo izpite vsi oni dijaki, ki so dobili nezadosten red v dveh predmetih. Izpiti bodo trajali do 10. septembra.

— **Spremembe v finančnem ministrstvu.** Z zadnjim ukazom finančnega ministra so imenovani: za inšpektorja generalne direkcije Peter Borisavljčič, kemik carinarne v Beogradu na Savi in za inšpektorja generalne direkcije računovodstva Vojislav Andrejkovič.

— **Proglasitev pravoslavne svetnike.** V imenu srbske pravoslavne cerkve je patrijarh Dimitrije sporočil bolgarski, ruski, rumunski in grški pravoslavni cerkvi kanonizacijo despotu Stefana Visokega Lazareviča.

— **Izpremembe v sodni službi.** Imenovan: so: za ravnatelja zemljiške knjige v I. skupini II. kategorije pri deželnem sodišču v Ljubljani Josip Rus, doslej pri okrožnem sodišču v Novem mestu; za pisarniškega ravnatelja v 2. skupini II. kategorije pri okrožnem sodišču v Mariboru Jakob Podlesnik, doslej višji pisarniški predstojnik pri istem sodišču; za pisarniškega ravnatelja v 2. skupini II. kategorije pri deželnem sodišču v Ljubljani Rajko Stoic, doslej pis. predstojnik pri istem sodišču; za višjega pisarniškega predstojnika v 3. skupini II. kategorije pri okrožnem sodišču v Mariboru Martin Gasper, doslej asistent pri istem sodišču; za vodjo zemljiške knjige v 3. skupini II. kategorije pri deželnem sodišču v Ljubljani Franc Petrovič, doslej višji pisarniški oficijal istotam; za višje pisarniške oficijale v 3. skupini II. kategorije na dosedanjih službenih mestih so imenovani pisarniški oficijali: Anton Mehle pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Gregor Vrabčič pri okrajnem sodišču v Trzinu, Al. Gunde pri okrajnem sodišču v Novem mestu, Anton Dokler pri okrajnem sodišču v Sevnici, Josko Čampa pri višem deželnem sodišču v Ljubljani in Dragotin Schmit pri okrajnem sodišču v Trebnju; za pis. oficijala v 4. skupini II. kategorije na dosedanjih službenih mestih: Anžela Lapajnar, kancistinja pri višem deželnem sodišču v Ljubljani; Ivan Drame, kancist pri okrajnem sodišču v Mariboru; in Fortunat Stanovšek, kancist pri okrajnem sodišču v Laskem. V 2. skupini III. kategorije so pomaknjeni kancisti: Josip Klavž pri okrajnem sodišču v Kranju; Martin Trojner pri okrajnem sodišču v Mariboru; Rudolf Bižal pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici; Ludovik Fürst pri okrajnem sodišču v Smarju pri Jelšah; Viktor Bonča pri okrajnem sodišču v Mariboru; Ana Čerček pri višem deželnem sodišču v Ljubljani; Konrad Loschdorfer pri okrajnem sodišču v Sevnici; Janko Fras pri okrajnem sodišču v Smarjah pri Jelšah; Anton Gostiša, pri okrajnem sodišču v Radečah; in Janko Vakselj pri višem deželnem sodišču v Ljubljani; za izvršilnega uradnika v 3. skupini III. kat. pri okrajnem sodišču v Ptiju Anton Merc doslej poduradnik pri okrajnem sodišču v Mariboru; za pisarniškega pripravnika v 5. skupini II. kategorije v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani Franc Miklavčič; za upravitelja jetnišnice v 3. skupini II. kategorije pri deželnem sodišču v Ljubljani Alojzij Čuček, preglednik jetnišnice pri okrajnem sodišču v Mariboru; za preglednika jetnišnice v 4. skupini II. kat. pri okrajnem sodišču v Mariboru pa Ant. Močnik doslej pristav pri moški kaznilnici v Mariboru.

— **II. panevropski kongres odgojen.** Zastopstvo panevropske unije za Jugoslavijo v Zagrebu sporoča, da je predsednik panevropske unije R. N. Coudenhove-Kalergi odgodil II. panevropski kongres, ki bi se imel vršiti v oktobru 1927., ker so za izdelavo gospodarskega programa kongresa potrebna še gotova večja predredla. Po konferenci panevropskega centralnega sveta 9. oktobra t. l. bo objavljeno, kdaj se bo vršil II. kongres.

— **Režijske vožnje železničarjev.** Udrženje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev obvešča vse članstvo, provizijoniste in rentnike, da je po dvestih težki borbi deloma uspelo priboriti provizijonistom in rentnikom in njihovim družinskim članom ugodnost režijske vožnje in treh prostih kart na leto, kakor je označeno v odloku M. S. Br. 15.167/27. ki se glasi: Provizijonisti, rentniki (bivši delavci), njihove zakonite žene in zakonski otroci, kakor tudi njihove vdove in zakonski otroci uživajo brezplačno vožnjo trikrat na leto v III. razredu, kakor tudi vožnjo po režijski ceni, ako so rentniki in provizijonisti prebili v službi državnih prometnih ustanov najmanj 5 let. Glede rentnikov se tudi zahteva, da so za delo popolnoma nesposobni. Rodbinski člani, zakonske žene in otroci, uživajo vožnjo po režijski ceni 4 krat na mesec, kakor žene in otroci aktivnih delavcev. Glede rodbinskih članov se je ravnati po čl. 24. navodil o načinu izdavanja voznih olatšav. Vsi provizijonisti in

rentniki naj oddajo svoje listne osebne legitimacije kakor tudi legitimacije družinskih članov postajam, kjer stanujejo, da jih pošljejo na oddelke VI. ljubljanske direkcije v svrhu opreme z žigom in vložki. Za provizijoniste se smatrajo oni, ki so provizijonirani, in miloščinari, ki dobivajo provizijo po obstoječih normah. Za rentnike ni pravilno rešeno, ker so upoštevani samo oni z 100% ali popolno delazmožnostjo.

— **Oblastni odbor Udrženja jugoslov. narod. železničarjev in brodarjev.** Ljubljana.

— **Dnevna razstava Zemaljske hemijske straže v Zagrebu.** Razstava Zemaljske hemijske straže v Zagrebu je podaljšana do 23. avgusta t. l. Razstava je odprta na Trgu I. ves dan od 8. zjutraj do 7. zvečer. Posetniki imajo 50% popusta na vseh železnih in parnikih. Najbolje je, da obiskovalci kupijo celo karto do Zagreba in se potem s potrdilom na legitimaciji da so razstavo res posejili, brezplačno vrnejo domov. Železniško karto je treba v Zagrebu shraniti in ne oddati vratarju. Legitimacije se dode v vseh večjih mestih države in v Zagrebu v Hrvatski banki d. d. v Margaretski ulici 4 ter pri Putniku na Jelačićevem trgu 6.

— **Dr. Voronov v Karlovi varih.** Znani ruski zdravnik dr. Sergej Voronov je prispel v Karlove v. Prezident Češkoslovske republike dr. Masaryk ga je sprejel v posebnih avdijenci.

— **Streliške tekme v Topčiderju.** Dne 2. avgusta t. l. so se pričele velike streliške tekme v Topčiderju. Tekme prireja Sav. zvez streljaških druženj. Tekmam je pokrovitelj sam kralj Aleksander I.

— **Vičani, Rožnodočani in Glinčani se obveščajo.** da se letošnji velicelem, imenovan cvetlični, z izbranim sporedom vrši 14. avgusta 1927 na Streliški Podrožnikom.

— **Prostov, gasilno in reš. društvo v Kranju.** je prevzelo minul mesec moderno gasilsko orodje, t. j. motorno brigadno in reš. avtomobil, katero je naročil v Franciji. Slovesna blagoslovitev orodja, združena z večjo popoldansko prireditvijo, se vrši v nedeljo 7. avgusta ob 3. pop. na Glavnem trgu. Gasilci in prijatelji gasilske organizacije dobrodošli. 594/n

Iz Ljubljane

— **lj Smrtna kosa.** Danes dopoldne je v ljubljanski bolnici po dolgi in mučni bolezni umrl trgovec in posestnik g. Franc Jakli, brat znanega, lani umrlega veleindustrija Andreja Jaklija. Pokojnik je bil napreden in narodno zaveden mož, čislal in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Pogreb pokojnika se vrši v soboto 6. t. m. iz dr. bolnice na pokopališče Sv. Križa. — Blag mu spomin!

— **lj Narodno strokovna Zveza** se je preselila iz Narodnega doma v Selenburgovo ulico šte. 7/II. nadstropje v hišo Jadranske banke.

— **lj Tatvina zlate ure in verižice.** Včeraj popoldne se je tudi na »Pasji bode« k Gradaščici za Mirjem priklatil volk med ovce. Izvršena je bila drzna tatvina zlate ure in verižice v vrednosti 6000 Din. Uro je tat ukradel uradnik Engelbert Wislaku in sicer iz obleke, visseče na nekem drevesu, nedaleč od brega. Tat je izginil brez sledu, vendar je upati, da ga policija kmalu dobi v pest. V tatvino nobeden kopalcev sploh ni hotel verjeti, kajti v »Gradaški Slatini« doslej še ni bilo čisto o podobnem slučaju.

— **lj Udrženje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev.** Oblastni odbor — Ljubljana, obvešča vse članstvo in korporacije, da se je z današnjim dnem preselila društvena pisarna iz dosedanjih prostorov, Kolodvorska ulica 26./I. v priključne lokale »Ljubljanskega dvorak« (Levante), vhod iz Pražakove ulice. Vsi dopisi naj se naslavljajo v bodoče na naslov: UJNZB Oblastni odbor Ljubljana, Pražakova ulica (Ljubljanski dvor).

— **lj Kaznovana neprevidnost.** Zasebna uradnica Angela C., stanujoča v Siskni na Kavškovi cesti št. 3, je zanašajoč se na poštenost drugih pustila čez noč svoje 300 Din vredne črne čevlje na klopič za hišo. Naslednje jutro, v sredo, čevljev seveda ni več našla, ker so že postali plen neznanega tatu.

— **lj Neprijeten poset v stanovanju.** Delavka Marija Sever, stanujoča na Glinčani na Tržaški cesti št. 3, je včeraj vsa zaprepaščena opazila, da ji je ob omare v stanovanju zmanjkalo več gotovine. Šele pozneje je na podlagi raznih vidnih znakov in drugih okoliščin dognala, da je prišel k njej drzen izumovnik, ki mu pa je policija že na sledu.

— **lj Drobnja policijska kronika.** Taučni in umovniči so se očividno že vrnili s počitnic na deželni nazaj v mesto. Kronika beleži sleherni dan po več tatvin. Danes so bili policiji prijavljeni sledeči slučaj: tatvina perila, tatvina čevljev, tatvina gotovine, goljufija, 2 telesni poškodbi, nevarna grožnja, prestopke kalenja nočnega miru, prestopke pijanosti, deložacija, 1 pobeg od doma in 13 prestopkov cestnega policijskega reda. Arretovana sta bila dva poklicna goljufa-hazardista ter neki starejši ljubljanski parček, ki so ga našli stražniki pod Tivolijem v popolnoma pijanem stanju.

— **lj Podpornemu društvu slepih v Ljubljani** so darovali: dr. Rudolf Krivčič iz neke kazenske poravnave med g. D. in H. 850 Din, učenci V. razreda iz prihrankov Podmladka R. Križa 100 Din, Vitiem in Iz. Bizjak mesto venca na krsto pok. g. Joško Tonec 500 Din, plačniki v »Zvezdi« na mesto venca na krsto pok. Joško Tonec 100 Din, Ivan Jaklič 100 Din, Ivan Vavpotič v Mariboru 100 Din, posiljilnica v Gornji Radgoni 100 Din, rodbina Lasbacher 100 Din, Peter Stepic 100 Din, Hramilica in poso-

linica v Smedniku 200 Din, dr. Josip Karlovič v Celju iz neke kazenske zadeve 100 Din. — Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala. — Odbor.

Iz Celja

— **lj Volilni shod prirede predstavnikov Zdržene slovenske gospodarske liste** v soboto 6. tm. v Sokolskem domu v Gaborju. Govorita kandidata dr. Ljudevit Pivko in Ivan Urek.

— **lj Novo trgovino z električnimi predmeti** je otvoril g. Joško Waidand v hiši g. dr. Božiča v Miklošičevi ulici.

— **lj Javna mestna knjižnica** je izposodila v mesecu juliju 1092 knjig. Knjižnica posluje ob nedeljah od 10. do 12. in ob četrtkih od 6. do 8.

— **lj Zagonetna zadeva.** V torek zvečer okrog 10. so našli v Zavodni vrti takzv. žmrlahov posestev obstrljenega kapetana g. Živko Pantelčiča. Krozla ni zadela senecv, ampak mu je uničila desno oko ter pokvarila levo tako, da bo tudi najbrže izgubljeno. Življenje mu bodo najbrže rešili. Spravil so ga na kliniko v Zagreb. Kaj je moža gnalo k tem dejanjem, ni znano.

— **lj Nekateri prometne omejitve** je izdal mestni magistrat za ulice: Glavni trg, Kralja Petra in Aleksandrovo cesto. Več je razvidno iz tozadavnega razglašja.

Iz Maribora

— **lj Mariborski župan v Beogradu.** Mariborski župan dr. Leskovar je odpoval v Beograd radi intervencije v raznih občinskih zadevah. Predvsem bo interveniral pri finančnem ministru zaradi posojila mestni občini za zgradbo stanovanj. Država je določila 15 milijonov Din za zidavo uradnih stanovanj. Ker se je v Mariboru med uradničtvom javilo premalo interesentov, namerava sedaj občina prevzeti gradbeno akcijo in prepustiti potem stanovanja uradnikom proti mesečnemu odplačilu. Nadalje bo interveniral tudi v zadevi oblasti ne skupščine kot njen predsednik zlasti glede odobritve novega proračuna.

— **lj Kopalna sezona** je letos tudi v Mariboru izredno živahna. Vedno večje množice romajo v Dravo, da se ohladi v njenih hladnih valovih. Mariborsko mestno kopališče je dnevno tako natrpano, da kopalci sploh ne morejo dobiti kabin. A tudi ostali prostori kopališča postajajo premahni. Se več Mariborčanov pa se hodi kopat višje izven mesta, zlasti v Bistrico, kjer je nastala že cela kopalna kolonija. Nekateri v lepem vremenu tudi prenočujejo na prostem. Vse to kaže, kako nujno je potrebno v Mariboru moderneše kopališče.

— **lj Mariborsko hazenašče sredo v Bolgarijo.** Te dni se je vrnil znani mariborski spornik g. Vekoslav Cizel s svojega potovanja v Carigrad. Spotoma se je mudil tudi v Bulgariji, kjer je stopil v stike s tamošnjimi sporniki krozi ter se dogovoril za turnejo mariborskih hazenašč. Mariborčanke, ki so na glas kot najboljša hazena-družina v naši državi bodo odpovala že koncem tega meseca.

— **lj Zopet vlom v stanovanje.** Kljub pozornosti policije in strožjemu nadzoru praznih stanovanj se še vedno ponavljajo vlomi, ki pričajo, da je v Mariboru zopet na delu dobro organizirana vlomiska tolpa. Te dni so posejli stanovanje g. Drevenška, ki se mudil s svojo družino na letovišču izven Maribora. Vlomilec je s ponarejenim ključem odprl stanovanje in odnesel več obelk. Kakor je sedaj ugotovljeno, so neznanj vlomilci odnesli pri vltumu v stanovanje dr. Marina za 20.000 Din raznih vrednosti, zlatnine, obelke, perila itd. O storilcih doslej še ni nobenega sledu.

Sokol

40letnica Sokolskega društva v Novem mestu

dne 13. in 14. avgusta 1927.

Zletni odbor novomeškega Sokolskega društva se obrača s tem apelom na bratska društva vseh slovenskih žup ter jih vabi k mnogobrojnim udeležbi našega velikega jubileja, ki naj bo obenem skupno slavlje vseh slovenskih in hrvatskih žup. Kakor pred 65 leti ljubljansko, tako je pred 40 leti novomeško Sokolsko društvo — eno izmed prvih bojovnikov za narodno svobodo — sledilo nesmrtnim zgledom velikih voditeljev Tyrša in Füngerja ter delovalo za nacionalno prerobenje svojih rojakov. Prepričani smo, da se bodo zlasti slovenske Sokolske župe zavedale velikega kulturnega pomena našega podelskega Sokolskega društva za narodno stvar, kar moremo podpreti z dokazji vztrajnega dela in jeklene volje naših telovadcev in poživljvalnega članstva, zlasti pa z imenom rojaka br. Štukla, ki je na mednarodni olimpijadi odnesel svetovni sloves. Zlasti pa smemo pričakovati bratske pomoči od ljubljanske Sokolske župe, ki bo kot zvezda vodnica slovenskega Sokolstva pohtela v gostih vrstah v gostoljubno dolensko metropolo pod ponosno in častljivo zastavo ljubljanskega Sokola — simbolom bratske sloge in skupnega dela za dosego vzvišenih ciljev večne sokolske ideje — da pokaže iskreno bratsko ljubav in zanimanje za vsak napredek svojih sestrar ter moralno odobro naše sokolske slavlj. Naj ne bo Slovence-Sokola, ki bi se iz ljubizma do visoke sokolske ideje ne odzval našemu vabilu in bil deležen proslave našega velikega jubileja, vsem bratom Slovencev in Hrvatov klidemo torej: Na bratsko svidenje ob 40-letnici. Zdravilo! 592/n

— Sokol I. prosi bratsko članstvo, da bo možnost poravnave svoje članarino oseb-

no v društveni pisarni (dnevno od 16. do 19. — vhod nasproti voljašnice), s čemer društvu napravijo precejšnjo uslugo. Obenem prosijo odbor vse cenene sestre in brate, ki posedujejo nabralne vole za društveni prapor, da v prej omenjenih uradnih urah prineso naknadno nabrane zneske in vrnejo pole. Zdravilo! — Odbor.

Sokol v Siskni praznuje v dne 6. in 7. avgusta t. l. svojo 25letnico združeno z okrožnim zletom I. ljubljanskega sokolskega okrožja. Pri tej priliki se otvori tudi letno telovadišče, ki bo izročeno Sokolu v uporabo. Sokolstvu naklonjeno občinstvo se vabi, da poseti prireditve v Siskni v kar največjem številu. — Zdravilo.

Sreski poglavar morilec in ropar

Odkritje razbojniške tolpe pod vodstvom sreskega poglavarja. — V Plevlju so imeli po vrsti tri sreske poglavarje - zločince.

Kakor smo pred kratkim poročali, je pred tremi in pol leta izginil iz samostana Dubočice pri Plevlju na tajnstven način pop Rista Nenadić, ki je vžival med tamošnjim prebivalstvom velik ugled. Cela trta in pol leta se policiji ni posrečilo izslediti zločincev. Šele, ko je prišel v Plevlje sedanj sreski poglavar Milan Atanasijević, se je na njegovo pobudo po kratki, toda energični preiskavi prišlo na sled zločincem, med katerimi je tudi prejšnji sreski poglavar Ljuba Damjanović.

Cim so zločince izsledili, so na podlagi njihove izpovedbe našli tudi kraj, kjer je bil pop Rista po umoru zakopan. Preteklo nedeljo se je vršil na svečan način pogreb njegovih posmrtnih ostankov. Pogrebu je prisostvovalo nad 3.000 ljudi iz Plevlja, ki je par ur oddaljen od samostana Dubočice, kjer so našli truplo popa Riste pod razvalinami samostanskih celic, ki so jih zločinci zažgali nekoliko dni po umoru, da bi na ta način zabrisali sled za seboj.

Na grobu umorjenega popa je pri pogrebu govoril prota Vukotić iz Plevlja, ki je med drugim naglašal, da o javni varnosti ne more biti niti govora, kjer sreski poglavar v družbi z notornimi razbojniki ubije starega svečenika, da bi ga oropal. Kljub vsemu je ostal zločinec neznakan do danes, med tem ko njegov naslednik ni hotel voditi preiskave in je bil obtožen pred sodiščem zaradi poskušene umora nekega drugega državljanca. Bil je samo vpkokjen, a tretji sreski poglavar, ki je prišel za njim, istotako ni vodil nobene preiskave ter se nahaja sedaj v zaporu zaradi neke poneverbe.

In tako se je zgodilo, kakor poročajo, da so ljudje na pogrebu popa Riste Nenadića peli namesto običajne pesmi »Svjeti Bože« veselo »Hristos voskres«, ker smatrajo, da je z odkritjem trupla umorjenega popa ter zločinskih tolpe vstala tudi njihova svoboda in vera v pravico ter državne oblasti.

Nazarenci na vojaških vajah

Na 3000 let ječe obsojeni. — Težke posledice odklonitve vojaške prisrge. — Borba med državno oblastjo in Nazarenci, ki se branijo orožja.

Ze tri leta se mala skupina 2000 Nazarencov bori z osnovnim zakonom o ustroju vojske. Rešitev te borbe je zelo težka, ker njeni vzroki niso osebnega značaja, marveč verskega. Iz sv. pisma so Nazarenci posneli, da se ne smejo zaklinjati pri Bogu in tudi ne pušk v roko vzeti. Ta razlaga jim je povzročila že nešteto muk in trpljenja in preganjanja od l. 1825., ko je Švicar Fröhlich ustanovil nazarensko sekto, pa do danes. Nazarenci so menda edini mučeniki za vero v času moderne civilizacije.

Pri nas tvorijo največji del Nazarencov Srbi v Vojvodini iz krajev Kisača in Kovatice.

Pri nas je v avgustu l. 1924. pričela med njimi in državo borba. Tedaj so bili pozvani vsi vojni obvezniki, naj prisrežejo zvestobo našem kralju. Nazarenci se pozivu niso odzvali, sklicujoč se na besede evangelija: »Ne prisrežaj ne pri nebu, ker prestopi božji, ne pri zemlji, ker je podnožje božje; vaša beseda naj bo: da ali ne, vse drugo je odveč in zlo.« Seveda so takrat vse Nazarence zaprli. Njihovi zastopniki so zato vložili prošnjo na vojno ministrstvo, naj bi se besedilo prisrge nekoliko izpremenilo. Namesto »prisrge« se pred žim Bogom, naj bi se reklo »obljubljaj pred Bogom«. Nekateri radikalni politiki so se radi nazarenskih volilnih krogič zanje tedaj zavzeli in Nazarenci so res namesto prisrge samo »obljubljaj« zvestobo. Izpustili so jih iz zaporov in ob volitvah so spustili svoje krogičje v radikalne skrinjice.

Do avgusta preteklega leta je vladal mir, dokler niso bili pozvani na orožne vaje Nazarenci, ki l. 1924 niso prisegli. Bilo jih je 300. Ker so se protivili sprejeti orožje, so jih vojaške oblasti zaprle in postavile pred vojno sodišče. Trdovratno so se upirali, poudarjajoč zapoved »ne ubijaj« in še druga mesta sv. pisma. Sodna razprava proti vsem Nazarencem se je pričela meseca decembra. Obsojeni so bili vsak na deset let ječe. Nekoliko se jih je udalo in so bili takoj izpuščeni, ostalih 300 pa je bilo obsojenih na skupnih 3000 let ječe.

Po posredovanju njihovih voditeljev so bili vsi meseca marca izpuščeni in po »obljubljaj« poslani domov.

Komaj so izpuščeni Nazarenci dospeli domov, že se je med njimi razširila novica, da bodo morali val še enkrat na orožne vaje. Nastala je med njimi prava panika. Kmetje so se začeli seljevat v Kanado in Argentino in z družinami vred in voditelji so prosili, naj se vprašanje Nazarencov reši kakor v Nemčiji in Švici, kjer tudi žive Nazarenci in kjer služijo v vseh vrstah

— »Ljubljanski Sokol« poziva svoje članstvo, da se polnoštevno udeleži zleta I. okrožja ljubljanske župe, ki se vrši ob priliki 25-letnega obstoja Sokolskega društva v Siskni dne 7. t. m. — Zbrališče članstva v kroju v nedeljo, 7. t. m. ob pol 3. popoldne pred Narodnim domom. Zdravilo! — Odbor ljubljanskega Sokola. 593/n

— **Sokolski zlet v Sarajevu.** Sarajevsko kulturno društvo »Prosveta« proslavi v dne 19. do 21. avgusta proslavo 20-letnice svojega delovanja. V teh dneh se vrši tudi velik sokolski zlet sarajevske župe Gavrilu Princip. Zleta se udeležijo tudi zastopniki ostalih žup iz Jugoslavije.

Množica je navdušeno pozdravljala sedanjega sreskega poglavarja Milana Atanasijevića, ki je podvel energično preiskavo in pustil zapreti krivce. Istotako je bil prisrčno pozdravljen sin umorjenega popa, industrialec Vojislav Nenadić iz Beograda, ki je prišel pred meseci v Plevlje in aktivno sodeloval v preiskavi, ko je spoznal, da novi sreski poglavar v resnici hoče izslediti krivce.

Navdušenje množice pa je došlo do vrhunca, ko se je raznesla vest, da vodijo po cesti v Plevlje orožniki glavnega morilca, bivšega poglavarja Ljuba Damjanovića, ki so ga izsledili in aretirali v Peči. Zahtevali so od oblasti, naj ga pripeljejo na grob njegove žrtve, česar pa poglavar Atanasijević ni dovolil. V bojznji, da bi ogorčenje množice ne prekoračilo meje, je odhitel z avtomobilom nasproti orožnikom ter pripeljal morilca v Plevlje.

Prihod v Plevlje je skušala ogromna množica nad 5.000 ljudi preprečiti in so orožniki komaj ubranili morilca pred linčanjem. Ljudje so ga ogorčeno psovali in pljuvali vanj, burno pa pozdravljali sreskega poglavarja Atanasijevića, ki se mu je s svojim energičnim nastopom posrečilo dvigniti v tamošnjem kraju ugled državne oblasti na dostojno višino.

Takoj po teh manifestacijah pa se je raznesla v Plevlju vest, da je sreski poglavar Atanasijević premeščen. Med prebivalstvom je vsled tega oživel staršum, da se korektnim uradnikom ne dovoljuje obstanek v njihovem zanemarnem kraju. Zato so pred dnevi meščani vseh strank poslali brzojavko na notranjega ministra, v kateri prosijo, na sreski poglavar Atanasijević ostane še nadalje v Plevlju, da vsaj dovrši preiskavo o vseh zločinih, ki so sedaj odkrivajo in v katere je, kakor se dozdeva, zapletena ista razbojniška tolpa.

Na 3000 let ječe obsojeni. — Težke posledice odklonitve vojaške prisrge. — Borba med državno oblastjo in Nazarenci, ki se branijo orožja.

Ze tri leta se mala skupina 2000 Nazarencov bori z osnovnim zakonom o ustroju vojske. Rešitev te borbe je zelo težka, ker njeni vzroki niso osebnega značaja, marveč verskega. Iz sv. pisma so Nazarenci posneli, da se ne smejo zaklinjati pri Bogu in tudi ne pušk v roko vzeti. Ta razlaga jim je povzročila že nešteto muk in trpljenja in preganjanja od l. 1825., ko je Švicar Fröhlich ustanovil nazarensko sekto, pa do danes. Nazarenci so menda edini mučeniki za vero v času moderne civilizacije.

Pri nas tvorijo največji del Nazarencov Srbi v Vojvodini iz krajev Kisača in Kovatice.

Pri nas je v avgustu l. 1924. pričela med njimi in državo borba. Tedaj so bili pozvani vsi vojni obvezniki, naj prisrežejo zvestobo našem kralju. Nazarenci se pozivu niso odzvali, sklicujoč se na besede evangelija: »Ne prisrežaj ne pri nebu, ker prestopi božji, ne pri zemlji, ker je podnožje božje; vaša beseda naj bo: da ali ne, vse drugo je odveč in zlo.« Seveda so takrat vse Nazarence zaprli. Njihovi zastopniki so zato vložili prošnjo na vojno ministrstvo, naj bi se besedilo prisrge nekoliko izpremenilo. Namesto »prisrge« se pred žim Bogom, naj bi se reklo »obljubljaj pred Bogom«. Nekateri radikalni politiki so se radi nazarenskih volilnih krogič zanje tedaj zavzeli in Nazarenci so res namesto prisrge samo »obljubljaj« zvestobo. Izpustili so jih iz zaporov in ob volitvah so spustili svoje krogičje v radikalne skrinjice.

Do avgusta preteklega leta je vladal mir, dokler niso bili pozvani na orožne vaje Nazarenci, ki l. 1924 niso prisegli. Bilo jih je 300. Ker so se protivili sprejeti orožje, so jih vojaške oblasti zaprle in postavile pred vojno sodišče. Trdovratno so se upirali, poudarjajoč zapoved »ne ubijaj« in še druga mesta sv. pisma. Sodna razprava proti vsem Nazarencem se je pričela meseca decembra. Obsojeni so bili vsak na deset let ječe. Nekoliko se jih je udalo in so bili takoj izpuščeni, ostalih 300 pa je bilo obsojenih na skupnih 3000 let ječe.

Po posredovanju njihovih voditeljev so bili vsi meseca marca izpuščeni in po »obljubljaj« poslani domov.

Komaj so izpuščeni Nazarenci dospeli domov, že se je med njimi razširila novica, da bodo morali val še enkrat na orožne vaje. Nastala je med njimi prava panika. Kmetje so se začeli seljevat v Kanado in Argentino in z družinami vred in voditelji so prosili, naj se vprašanje Nazarencov reši kakor v Nemčiji in Švici, kjer tudi žive Nazarenci in kjer služijo v vseh vrstah

Na 3000 let ječe obsojeni. — Težke posledice odklonitve vojaške prisrge. — Borba med državno oblastjo in Nazarenci, ki se branijo orožja.

Ze tri leta se mala skupina 2000 Nazarencov bori z osnovnim zakonom o ustroju vojske. Rešitev te borbe je zelo težka, ker njeni vzroki niso osebnega značaja, marveč verskega. Iz sv. pisma so Nazarenci posneli, da se ne smejo zaklinjati pri Bogu in tudi ne pušk v roko vzeti. Ta razlaga jim je povzročila že nešteto muk in trpljenja in preganjanja od l. 1825., ko je Švicar Fröhlich ustanovil nazarensko sekto, pa do danes. Nazarenci so menda edini mučeniki za vero v času moderne civilizacije.

Pri nas tvorijo največji del Nazarencov Srbi v Vojvodini iz krajev Kisača in Kovatice.

Pri nas je v avgustu l. 1924. pričela med njimi in državo borba. Tedaj so bili pozvani vsi vojni obvezniki, naj prisrežejo zvestobo našem kralju. Nazarenci se pozivu niso odzvali, sklicujoč se na besede evangelija: »Ne prisrežaj ne pri nebu, ker prestopi božji, ne pri zemlji, ker je podnožje bož

To in ono

Podjeten pustolovec

Prški listi poročajo o smelih kope-nikijadah nekoga Alojzija Mareka, ki je po raznih krajih Češkoslovaške iz-
vršil serije sleparij. Marek se je izda-
jal za izdajatelja ilustriranega lista
«Svet», zbiral je naročnike in naročni-
no, prirejal lepote konkurence in raz-
pisaval nagrade v višini do 1000 šK. —
Prejel je na tisoče fotografij, a vsaki
fotografiji je bil priložen znesek za pri-
javnino k lepotni konkurenci. Istočas-
no je objavil, da bo založil nekaj ilu-
striranih biografskih leksikon in vabil je
župane, občinske predstojnike, posta-
je načelnike, ognjegasce in slične ose-
bnosti, da mu pošljejo svoje fotografije
ter malenkostne zneske za kritje stro-
škov tiska. V malem mestu Habern je
Marek spretno in z veliko reklamo or-
ganiziral veliko razstavo ter pričel
prodajati vstopnice. Ko bi imela biti
razstava otvorena, jo je popihal brez-
sledu. Mož je sploh pustolovec. Imel je
ponarejeno zrelostno spričevalo ter je
bil na podlagi tega inškrbiran na pra-
ški univerzi. Udeleževal se je tudi po-
litiko in oiganil skoraj vse stranke.
Ko je bila ustanovljena češkoslovaška
Narodna cerkev, je bil njen vnet pro-
pagator, a nato je zopet vstopil v ka-
toliško vero, pri čemer je seveda osle-
paril celo vrsto duhovnikov, katerim
se je izdajal za urednika katoliških li-
stov. Nato je zopet menjal svoje ver-
sko prepričanje in postal pripadnik
narodne cerkve. Da mu je to «neslo»,
je samooobsebi umevno. Med vojno je
bil Marek aprovizacijski častnik ter si
je z raznimi goljufijami pridobil čedno
premoženje. Število njegovih oslepar-
jenih žrtev je veliko, vendar ga večina
ni ovadila sodišču, ker jih je bilo sram,
da so mu nasledili.

Tajinstveni zločin profesorja teologije

V Pragi vzbuja veliko senzacijo are-
tacija drugače dobrodušnega in inteli-
gentnega Slovačka Jana Michalka, ki je
študiral protestantovsko teologijo in je
bil resen kandidat za profesorja teolo-
gije. Sodeloval je tudi pri nekaterih
prških listih. Zadnja leta pa je začel
kariero pravega pustolovca. Na Slova-
škem se je pred dvema leti seznanil s
35letno čedno Madžarko Margito Vö-
rošmotyjevno, ki je prišla iz Amerike
in prinesla seboj več tisoč dolarjev.
Michalko sam je zapazil, da ima lepa
Margita 50.000 šK gotovine. Začel ji je
dvoriti in po malem razlagati svoje ve-
like načrte. Končno ji je svečano izja-
vil, da jo poroči in naj mu izroči 50.000
češkoslov. kron za nabavo mobilij in
drugih stvari. Margita je Michalku de-
nar izročila. Čakala pa je zaman na
dan svečane poroke. Michalko je po-
roko vedno odlašal in pri tem nastopal
na zelo rafiniran način. Margita je v
svojem razočaranju končno zadevo pri-
javila državnemu pravdniku, ki je od-
redil Michalkovo aretacijo, toda temu

se je v kritičnem trenutku posrečilo
pregovoriti v njega zaljubljeno Mar-
gito, da je ustavila kazensko postopa-
nje, a Michalko ji je obljubil, da jo po-
roči v Pragi. Res. Prišla sta v Prago.
Nastanila sta se na stanovanju nekoga
Michalkovega prijatelja. Dogovorili so
se nato o načinu poroke. Ta naj bi
bila prav skromna. Na prijateljevo
stanovanje naj pride pastor, ki ju po-
roči. Tako je bilo dogovorjeno in stor-
jeno. Star pastor je izvršil poročne ce-
rimonije in Margita je bila vsa vesela,
ker je bila prepričana, da je Michalko
njen zakoniti mož. Michalko je dobro
igral komedijo in končno pregovoril
Margito, da sta odpotovala v inozem-
stvo v smeri proti Parizu. Po večme-
sečnem potovanju se je Michalko sam
vrnil v Prago. Margitini sorodniki pa
so kmalu postali pozorni in nezaupljivi
napram Michalku, ki je začel trditi,
da je Margita odpotovala v Ameriko.
Končno je za zagonečno zadevo izve-
del prška policija, ki je Michalka
aretirala. Pri prvem zaslišanju je prišel
Michalko v taka nasprotstva, da je
opravičen sum, da je sam umoril Mar-
gito in se je tako rešil v finančnem
oziru. Michalka so pridržali v zaporu.

Najmlajša pilotka

Najmlajša letalka sveta, 14letna Li-
lian Dawson iz Pittsburga je sedaj na
obisku v Londonu. Ima namen leteti iz
Londona v Pariz in pozneje tudi iz Ev-
rope v Ameriko. Pripoveduje, da je
začela letati že s štirimi leti. Sama je
letela že 230 ur, ne da bi se je pripe-
tila kaka večja nesreča. Da pa ima mla-
da pilotka zdrave in naravne ženske
instinkte, dokazuje njen nazor o zak-
onu in družini. Ne bo se namreč posve-
tila letalstvu, temveč se hoče, ko bo
večja, omožiti in svojemu možu vo-
diti domače gospodarstvo.

Žid osleparil Žida

To je sicer v zgodovini redek slu-
čaj, primeril pa se je te dni v Varšavi.
Neki poljski dnevnik poroča o zani-
mivem dogodku, kako je varšavski žid
spretno oigral žida z dežele. Nedav-
no je prispel v Varšavo neki žid iz
Wlodave. Prodajal je v mestu za 4000
zlotov blaga in si hotel kupiti konja
in voz. Ko je iskal primerno blago, se
mu je pridružil gospod, ki mu je sve-
toval, da je pač pametneje, če si na-
mesto konja in voza kupi cestni tram-
vaj. Rekel je, da je lastnik električne-
ga voza št. 18 in ga povabil na voz.
Peljala sta se do konca proge, a nato
zopet nazaj v mesto. Med vožnjo je
vprašal tujec sprevednika, koliko ka-
sira na dan. Ko je ta odvrnil, da 500
zlotov, je bil tujec zelo zadovoljen. Na
ta način je žid iz mesta uveril žida z
dežele, da je podjetje zelo rentabilno
in mu ponudil voz cestne železnice šte-
vilka 18 za ceno 5000 zlotov v nakup.
Žid z dežele je šel na lim in je takoj
položil 5000 zlotov, a za ostali znesek
je izstavil menico. Varšavski žid je bil
celo tako premeten, da je svojega to-

variša z dežele peljal k notarju, kjer
je bila sklenjena tozadevna pogodba.
Kupec je dobil navodilo, da naj se dru-
gega dne pojavi v tramvajski remizi,
kjer lahko dobi svoj voz. Drugi dan
je žid z dežele pogledal precej debelo,
ko so mu pojasnili, da je postal žrtev
premetenega sleparja. Podjetnega var-
šavskega žida je policija iztaknila in
zaprla.

Himna miru

Iz Pariza prihaja zanimiva vest, da
sta zunanji minister Briand in minister
prosvete Herriot razpisala mednarod-
no konkurenčno tekmovanje za kom-
pozicijo himne miru. Ta himna miru,
ki naj bo mednarodnega značaja, naj
bi se pela pri raznih oficijelnih cere-
monijah v vseh cerkvah na svetu brez
razlike ver. Razsodišče, ki bo odločalo
o kompoziciji, bo mednarodnega zna-
čaja. Ideja, ki jo zagovarjata Briand
in Herriot, je vsekakor plemenita, ker
pospešuje propagando za svetovni mir.
Seveda pa bi bilo še bolj umestno, ako
bi oba državnika apelirala na vse sve-
tovne države, da se omeji svetovno
oboroževanje, kajti šele potem bo
imela himna miru smisel.

Harry Domela pri gledališču

Harry Domela, ki je nesmrtno bla-
miral in osmešil nadute nemške aristo-
kratske in plutokratske kroge, je dobil
več ponudb za film, istočasno pa se je
zanj zavzel tudi ravnatelj gledališča na
Nollendorferplatzu v Berlinu. Ravnat-
elj Huth smatra Domelo za rojenega
igralca in določil mu je glavno vlogo
v drami »Alt-Heidelberg«, kjer bo Do-
mela kot pruski princ pokazal na odru
svoje igralske zmožnosti. Domela bo
svoje privilegirane talente to pot izko-
ristil na polju umetnosti in bo lahko
igral vlogo princa, ne da bi imel za to
kako odgovornost, oziroma neprilike
pred sodiščem.

Sardine povzročile smrt trem osebam

Na Dunaju se je zadnje čase pri-
merilo že več slučajev zastrupljenja s
sardinami, vendar do sedaj še ni bilo
smrtnih žrtev. V torek pa so zastrup-
ljenju pokvarjenih sardin podlegli tri
osebe. Zena poštnega uradnika, Marija
Ditrich je kupila škatljo sardin trdke
Etti & Bergel ter jo doma odprla. Po-

leg nje sta jedla sardine tudi njena 21-
letna hčerka Ana ter 10letni rejenc
Fritz Fink. Vsi trije so takoj oboleli
in so jih morali prepeljati v bolnico,
kjer pa so podlegli zastrupljenju. Poli-
cija je trdila Etti & Bergel ovadila dr-
žavnemu pravdnistvu. — Pretekli te-
den je dunajska policija zaplenila oko-
li 10.000 komadov škatljic sardin itali-
janskega izvora, ker se je izkazalo, da
so zdravju nevarne.

Najmlajši stenograf

Piše se Hadumar Höke in je otrok
star pet in pol leta. Priučil se je nemški
stenografiji v 25 lekcijah v času 70 dni.
Poučeval ga je pa njegov oče, ki je
predsednik stenografske zveze v Nem-
čiji.

Mali Höke je tudi izvršil preizkušnjo.
Korektno in lepo je stenografiral diktat:
»stanujem v Elberfeldu. V osnovno šo-
lo še ne hodim. Elberfeld je mesto. Le-
ži ob reki Wupper v gozdu. Mesto ima
mnogo hiš in ulic. Hadumar Höke.«

Hadumar se torej še ne drsa po šol-
skih klopih in še ne zna pisati navadno
pismo. Stiri mesece po izpitu je Höke
izredno napredoval in pisal dvakrat br-
že, kakor piše šolarček drugega razre-
da navadno pismo.

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš srčno
ljubljeni soprog, dobri oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Franc Jakil

trgovec in posestnik

v četrtek, dne 4. t. m. ob polu desetih dopoldne po dolgi, trpljenja polni
bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 6. t. m. ob
štirih popoldne iz drž. splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1927.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Do srečke za milijonske dobitke

pridete le, ako igrate v vseh razredih. Kupite si čimprej najkasneje pa do
8. t. m. srečko, da boste igrali že v II. razredu (žrebanje se bo vršilo 8. tm.)
Tako boste imeli sigurno tudi srečko za V. razred, v katerem je največ mož-
nosti priti do bogastva. Srečke prodaja za Ljubljano in vso Slovenijo po-
oblaščen, glavna razpečevalnica srečk za Slovenijo

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

„Rekord napetosti!“ „Eden najzanimivejših romanov!“ „Vsak bi moral poznati to knjigo!“

Take sodbe se slišijo o pravkar
izšlem 16. zvezku knjižnice „Jutra“:

MICHEL ZÉVACO

„Papežinja Favsta“

Grandiozna slika iz viharjih dni!

Cena:
vezan izvod Din 55, bro-
širan Din 45

Dobi se pri uprav. „Jutra“,
Ljubljana, Prešernova ul.
34 in po vseh knjigarnah.

Naklada je majhna — naročite takoj!

Najboljša v materialu in konstrukciji so:
kolesa, šivalni stroji znamke GRITZER,
URANIA PISALNI stroj ter švicarski PLE-
TILNI stroj DUBIED.

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — telefon 2913

Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila.

Kot kuharska priprav- nica

želi vstopiti v boljšo gostilno
ali restavracijo v Ljubljani —
pridno kmetko dekle, ki je
vajeno vsega domačega dela.
Nastop s 1. septembrom. —
Cenj. ponudbe pod »Dobra
moč/1796« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Lepo posestvo

pol ure od Mokronoga ob
glavni cesti naprodaj. Nova
hiša, z opoko krita, velik vrt
in sadovnjak, vinograd, lep ve-
lik gozd in majhna njiva. Kup-
cu prepustim tudi ves pridelek
(živež). — Cena 30.000 Din. —
Jos. Dolinšek, Gornji Lakenec
35 pri Mokronogu, Dolenjako.
1793

Vabilo

k občnemu zboru Posojilnice
za Bled in okolico r. z. z. o. z.
na dan 20. avgusta 1927 ob 21.
zvečer v gostilni Zrimec.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nad-
zorstva;
2. odobritev računskega za-
ključka za leto 1926;
3. volitve načelstva in nad-
zorstva;
5. raznoterosti.

Opomba: Ako bi ta zbor ob
določen uri ne bil sklepčen, se
prične pol ure pozneje drugi
občni zbor, ki sme brezpozgo-
no sklepati.

Bled, dne 2. avgusta 1927.

Načelstvo.
1790

Postrežnica

za popoldansko ure išče dela.
— Ponudbe pod »Postrežnica
1794« na upravo »Slovenskega
Naroda«.

Din 10.— liter vina

telega iz Krških gor — pro-
daja radi prezidave kleti go-
stila Anton Maver, Ljubljana,
ra. Ahacjeva cesta 5 — do-
kter traja zaloga ter vabi na
obilen odjem, ker je vino izred-
no poceni! 1784

Hotel u Dubrovniku

prodaje se ili daje u najam. —
Kaucija za inventar Din 80.000.
— Upitati: Hotel »Central«,
Dubrovnik. 1787

Stanovanje

1—2 sob s kuhinjo išče miren
boljši zakonski par v novi ali
stari hiši. — Ponudbe pod
»September/1783« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prodajalka

dobra moč, večja v mešani
stroki, išče službo za takoj; go-
tudi za blagajničarko. — Po-
nudbe pod »Prodajalka/1777«
na upravo »Slov. Naroda«.

Najstarejša slovenska pleska-
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 72/L

Zastopnike

proti visoki proviziji spreime za celo Slovenijo
„ANKER“ splošna zavarovalna družba, Ljubljana,
Kralja Petra trg šte. 8.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo
kleparskih del

na vseh objektih mestne pehotne vojašnice na trgu Taboru.
Oferalni pripomočki se dobe v mestnem gradbe-
nem uradu Šolski drevoed 2/II.

Ponudbe je vložiti v imenovanem uradu do dne
8. avgusta 1927 do 11. dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

3. avgusta 1927

1799

Št. 21.052/27/ref. IX

1788

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo
zidarskih, tesarskih in krovskih del

za zgradbo vil raznih tip za topničarsko vojašnico.

Oferetni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem
uradu, Šolski drevoed 2/II.

Ponudbe je vložiti pri imenovanem uradu do dne
8. avgusta do 11. dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

3. avgusta 1927

RAZPIS.

Uprava vodovodnega odbora v Vižmarjih razpisuje
dela in dobavo materiala

za zgradbo novega priključnega
cevovoda k staremu vodovodu.

Proračunjena vsota Din 74.000. — Načrti so na
ogled pri srezkem hidrotehničnem oddelku (vladnu pa-
lata) od 8. do 12.

Zapečateni ponudbe je vpsolati najkasneje do dne
17. avgusta 1927 pod značko »vodovod Vižmarje« na
podpisani odbor.

Uprava vodovodnega odbora Vižmarje